

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről és címkézéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre”

COM(2005) 125 final – 2005/0028 (COD)

(2006/C 324/06)

2006. január 25-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. és 251. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. szeptember 8-án elfogadta. (Előadó: Clive Wilkinson.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tisztújítására tekintettel a Közgyűlés úgy határozott, hogy jelen véleményről az októberi plenáris ülésen szavaz, és az Eljárási Szabályzat 20. cikkének megfelelően kinevezte Tadeusz DORDA-t főelőadónak

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. október 26-án tartott 430. plenáris ülésén 76 szavazattal 3 ellenében, 11 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglalás és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak a szeszes italok meghatározására, megnevezésére és kiszerezésére vonatkozó jelenleg érvényben lévő szabályozás korszerűsítésére irányuló kezdeményezését, és különösképpen a földrajzi megjelölési rendszer javasolt módosításait, melyek az illetékes nemzeti hatóságok által benyújtandó kérelmeket, valamint az új rendelet módosítására javasolt eljárást irányoznak elő.

1.2 Az EGSZB nem támogatja a javaslattervezetben foglalt kategorizálást, mivel az félrevezető lehet.

1.3 A szeszes italok összetevőinek feltüntetését csak akkor támogatja, ha az minden alkoholtartalmú italra egyformán vonatkozik.

1.4 Az „eredetiségmutatók” fontos eszközök a csalás és a hamisított termékek elleni küzdelemben, és a használatukra vonatkozó rendelkezéseket be kell építeni a szövegbe.

1.5 A vodka meghatározása különösen vitatott, főként a tekintetben, hogy milyen nyersanyagokból állítható elő. Az EGSZB azt javasolja, hogy a felhasználható nyersanyagokat a gabonafélékre, a burgonyára és a répamelaszra korlátozzák, s így ne legyen szükség a nyersanyagok címkén történő feltüntetésére.

2. Bevezetés

2.1 A szeszes italok meghatározására, megnevezésére és kiszerezésére vonatkozó jelenlegi szabályokat az 1576/89/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ és az 1014/90/EGK bizottsági rendelet foglalja magában⁽²⁾. E rendelkezések eddig eredményesen

szabályozták a szeszipari ágazatot, most azonban tisztázni kell néhány pontot, és figyelembe kell venni a szabályozás megszületése óta történt fejleményeket. Ezért készült el a jelenlegi rendeletjavaslat.

2.2 A javaslat célja, hogy világosabbá tegye a jelenlegi szabályozást (1. és 2. lábjegyzet), alkalmazkodjon az új műszaki követelményekhez, és figyelembe vegyen néhány egyéb tényezőt is, például a WTO követelményeit. Emellett az Unióból származó szeszes italok jó hírnevének megőrzését is célozza, és gondoskodni kíván arról, hogy a fogyasztók megkapják a szükséges információkat.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözli a jelenlegi szabályozás módosítására és korszerűsítésére irányuló javaslatot, és megjegyzi, hogy hosszas konzultáció folyt a szeszitalgyártókat uniós szinten képviselő szervezettel⁽³⁾, amely szintén támogatja a kezdeményezést.

3.2 Az EGSZB különösen a földrajzi megjelölések rendszerét a WTO követelményeivel összhangba hozni kívánó változtatásokat, valamint a javasolt rendelet módosításainak egyszerű és átlátható eljárására tett javaslatot üdvözli.

3.3 Az első preambulumbekzdésben világossá kell tenni, hogy a javasolt új rendelet két meglévő rendelet helyébe lép, oly módon, hogy az ennek folytán hatályát veszítő 1576/89/EGK rendeletre történő utalás mellé be kell illeszteni egy hasonló utalást az 1014/90/EGK rendeletre is.

⁽¹⁾ HL L 160., 1989.6.12. Legutóbb módosítva a 2003-as csatlakozási okmányban.

⁽²⁾ HL L 105., 1990.4.25. Legutóbb módosítva a 2140/98/EK rendelettel.

⁽³⁾ Az iparág 27 országban működő szervezeteit képviselő „The European Spirits Organisation” (CEPS).

3.4 Ez az iparág, amely évi mintegy 5 milliárd euróval járul hozzá az exporthoz ⁽⁴⁾, 50 000 embert foglalkoztat közvetlenül (és körülbelül ötször ennyit közvetve), és egymilliárd eurónál több tőkét fektet be évente, igen fontos az EU gazdasága szempontjából. Emellett az EU mezőgazdasági termelőinek fontos vevője is: a legutóbbi bővítést megelőzően évente mintegy 2 millió tonna gabonát, 2,5 millió tonna cukorrépat, 300 000 tonna gyümölcsöt és 16 millió hektoliter bort használt fel; ezeket az adatokat az EU 25 tagállamára nézve frissíteni kell. A tíz új tagállam csatlakozása miatt a burgonyát is hozzá kell adni ehhez a listához, mivel a szeszesitalok készítéséhez nyersanyagként évente körülbelül 100 000 tonnát használnak fel belőle.

3.5 Jelenleg az EU szeszesital-iparága a legversenyképesebb a világon, és a változtatások nem vezethetnek ennek az előnynek az elvesztéséhez. Különös fontosságú e tekintetben a hírnév fenntartása és a további innovációra való képesség.

3.6 Fontos, hogy a meglévő rendeletek egységes szerkezetbe foglalása és korszerűsítése során végzett változtatásokkal ne vesszenek el az ebben foglalt alapelvek. Különösen fontosak ebből a szempontból a jelenlegi címkézési előírások (az ezzel kapcsolatos észrevételeket lásd az I. melléklet részletes megjegyzései között).

3.7 Az egyes szeszes italok meghatározásai összetettek; az EGSZB ezeket csak ott tárgyalja, ahol az alapvető jelentőségűnek tűnik.

Részletes észrevételek

4. Kategóriák

4.1 A javaslat a szeszes italok „kategóriákra” osztását vezeti be, az összes szeszes italt három kategóriába sorolva: „A” („párlatok”), „B” („különleges szeszes italok”) és „C” („egyéb szeszes italok”). Nem világos, miért szükséges ez a kategóriákra való felosztás, de úgy véljük, zavart okozhat, mivel némely ital az alkalmazott gyártási módszertől függően több kategóriába is sorolható. Az EGSZB azt is megjegyzi, hogy az indoklásban az „A” kategóriára mint „a szeszes italok exkluzív csoportjára” hivatkoznak, amely „kizárólag a termék legtisztább formáját foglalja magában”. Ez azt sugallhatja, hogy a többi kategória nem tiszta, miközben a rendelet biztosítani kívánja, hogy valamennyi EU-ban előállított szeszes ital kiváló hírnévvel rendelkezzen.

4.2 Az EGSZB tudatában van annak, hogy a javasolt kategorizálásnak nem lesz jogi hatása, de úgy véli, hogy a javasolt kategóriákra osztás nem segít sem a fogyasztóknak, sem másoknak, és a dokumentum szerkezeti egysége szempontjából sem

⁽⁴⁾ Az iparág évente mintegy 4,2 milliárd euróval járul hozzá az EU kereskedelmi mérlegéhez.

tűnik szükségesnek. Az EGSZB azt javasolja, hogy ha kategóriákat vezetnek be, azok legyenek kellően megalapozottak. Aggályai vannak emellett az egyes kategóriák jelenlegi leírását illetően is.

4.3 Az EGSZB-t az is aggasztja, hogy ha a különféle szeszes italokat kategóriákba sorolják, ez alapot nyújthat arra, hogy közöttük – például a címkézés vagy az adózás terén – megkülönböztetést tegyenek. Az EGSZB ellenezne egy ilyenfajta diszkriminációt.

4.4 Az eddigi vita ⁽⁵⁾ azt mutatta, hogy a javasolt kategorizálás ellentmondásos és ezért valószínűleg meg kell változtatni. Ha erre sor kerül, figyelni kell arra, hogy a különféle hagyományos eljárások lehetővé tétele érdekében némi átfogalmazásra van szükség, emellett a javaslat II. mellékletét alaposabban ki kell dolgozni, hogy az világosabban meghatározza, milyen eljárások engedhetők meg az egyes termékeknél.

5. Fogyasztói érdekek

5.1 Az EGSZB nem tud arról, hogy a szeszes italokat illetően bármilyen kérés érkezett volna fogyasztói szervezetektől. Őket valószínűleg továbbra is az érdekli, hogy a szeszes italok igen jó minőségűek és (megfelelően alkalmazva) biztonságosan fogyaszthatók legyenek.

5.2 Az összetevők felsorolásának kérdése nem szerepel az Európai Bizottság tervezetében, amit az EGSZB támogat, mivel ez jelenleg szükségtelen és nem reális. Az EGSZB azonban támogatná az összetevők felsorolását, amennyiben az valamennyi alkoholtartalmú itala ugyanúgy vonatkozna, és ha meg lehetne tenni olyan módon, hogy a fogyasztó számára tényleges információt hordozzon.

6. Földrajzi megjelölések

6.1 Az EGSZB üdvözli a szeszes italokra alkalmazott „földrajzi megjelölési” szabályok tisztázását. Előnyös volna egyértelműen kijelenteni, hogy kérelmeket csak a tagállamok – illetve bizonyos esetekben harmadik országokban működő hatóságok – nyújthatnak be az Európai Bizottsághoz.

6.2 Ha azt akarjuk, hogy a földrajzi megjelölések továbbra is értéket képviseljenek, figyelni kell arra, hogy ez a szabályozás ne túl sok termékre vonatkozzon.

6.3 Az EGSZB feltételezi, hogy az 5. cikkben foglalt rendelkezések, melyek lehetővé teszik, hogy a tagállamok a szóban forgó új rendelet szerint szükségeseknél szigorúbb szabályokat hozzanak és alkalmazzanak, elsősorban a megállapodás szerinti földrajzi megjelöléssel rendelkező termékekre vonatkoznának, de jó volna tisztázni, hogy ez a cikk bármely termékre alkalmazható-e (akár van földrajzi megjelölése, akár nincs).

⁽⁵⁾ Lásd például az Európai Unió Tanácsa borokkal és alkoholokkal (szeszes italokkal) foglalkozó munkacsoportjának véleményét a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről és címkézéséről szóló európai parlamenti és a tanácsi rendeletre tett javaslatról. 9871/06, 2006. június 8.

7. Ízesítők/ízesítés/édesítés

7.1 Az „ízesítőket” és az „ízesítést” ⁽⁶⁾ illetően, valamint abban a kérdésben, hogy melyik terméknel melyik eljárás alkalmazható, nagyon konkrétnek kell lenni. Úgy tűnik, a tervezetben e téren jelenleg zavar van.

7.2 Lehet, hogy szükség volna néhány további ízesített szeszes ital meghatározására is. Ezt meg kell fontolni.

7.3 Az édesítést illetően az Európai Bizottságnak fontolóra kellene vennie az „ízlekerékítés” helyzetének tisztázását (arról van szó, amikor meghatározott édesítőanyagból kis mennyiséget adnak az italhoz a végtermék ízének javítása érdekében).

8. A rendelet jövőbeli módosítása

8.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy az egyes szeszesitalfajták meghatározásait egy mellékletben szerepeltessék, így ez a Szeszipari Irányítóbizottsággal történt megállapodást követően módosítható volna anélkül, hogy a rendelet teljes szövegéről vitát kellene nyitni. Ezáltal a rendelet jobban tükrözné az innovációkat.

8.2 Meg kellene fontolni, hogy egy kiszámítható időszak megteremtése érdekében meghatározott időn – mondjuk az új rendelet hatálybalépésétől számított öt éven – belül ne lehessen változtatni a szeszes italok II. mellékletben felsorolt meghatározásain.

9. Eredetiségmutatók

9.1 A tervezetben nincs szó az eredetiségmutatók kérdéséről, pedig ennek szerepelnie kellene benne. Az Európai Szeszipari Szövetség (CEPS) javaslata szerint az eredetiségmutatóknak

élelmiszer-ipari anyagoknak kell lenniük, 0,1 térfogatszázaléknál kisebb koncentrációban kell jelen lenniük a termékben, és nem lehetnek az adott termék megkülönböztető jegyei. Az EGSZB támogatja a rájuk vonatkozó javaslatot.

9.2 Az eredetiségmutatók egyre fontosabb eszközök a csalás és a hamisított termékek elleni küzdelemben. A szeszes italokon kívül más termékekben is használják őket, de e javaslattal összefüggésben lényeges, hogy a szeszes italok gyártói is egyetértsenek használatukkal.

10. Vodka

10.1 Noha az EGSZB nem kíván belebonyolódni az egyes termékek meghatározásának részleteibe, megjegyzi, hogy a vodka esete különösen nehéz, ahogy az a február 20-i Mezőgazdasági és Halászati Tanács ülésén is kiderült ⁽⁷⁾. Az EGSZB ezért mérlegelte ezt az esetet, hogy olyan véleményt adjon, amely konszenzushoz vezethet.

10.2 Az EGSZB véleménye a II. mellékletben foglalkozik a vodka esetével, és arra az eredményre jut, hogy némileg szűkíteni kell a vodka termeléséhez felhasználható nyersanyagok körét (a gabonafélékre, a burgonyára és a répamelaszra). Ennek lényege, hogy lehetővé tenné, hogy ez a fontos kategória több védelmet élvezzen, és a kereskedelem építhessen hírnevére és megítélésére. Rendelkezni kell azonban azokról a termékekről, amelyek így már nem felelnének meg a „vodka” elnevezés kritériumainak. Az ilyen termékekre vonatkozólag az új rendeletről születendő megállapodástól számított hozzávetőlegesen 3 év átmeneti időszakot kellene biztosítani a kategória megváltoztatására és az ilyen termékekre vonatkozó marketing átalakítására.

Brüsszel, 2006. október 26.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ A „természetes aroma” a gyártási eljárásnál használt nyersanyagokból kivont és a párlatban jelen lévő anyag; az „ízesítés természetes aromanyagokkal” a természetes aromák hozzáadása a párlathoz.

⁽⁷⁾ 6083/06 (Presse 39) sajtóközlemény, a Tanács 2708. ülése, Mezőgazdaság és Halászat, Brüsszel, 2006. február 20.